

Veileder for representanter - Registrering hos Politiets utlendingsenhet

Innhold

Avgrensning.....	2
Innledning.....	2
Midlertidige retningslinjer som følge av Ukraina situasjonen.....	2
Østlandsområdet.....	2
Desentralisert registrering.....	3
Registreringens innhold.....	3
Samtalen før registreringen.....	6
Representantens oppgaver under registreringen.....	7
Hurtigspor for enkelte enslige mindreårige asylsøkere.....	8
Aldersvurdering under registreringen.....	8
Endring av alder.....	9
Foreldre i Norge.....	9
Midlertidige rutiner for registrering søkere fra Ukraina.....	10
Særskilte rutiner for desentralisert registrering av enslige mindreårige asylsøkere.....	10
Etter registreringen.....	11
Hvor skal barnet bo?.....	11
Alternativ mottaksplass (AMOT).....	12
Tuberkulosekontroll.....	12
Varsel om utvisningsvedtak og internering på Trandum eller Haraldvangen.....	12
Etter registrering – midlertidige rutiner ukrainske søkere.....	13
Behandling av sak og intervju av enslige mindreårige asylsøkere fra Ukraina med voksne følgepersoner.....	13
Kapitteloppsummering.....	13

Avgrensning

Veilederen omtaler vanlig saksflyt for registrering og har egne avsnitt som omtaler midlertidige endringer som gjelder enslige mindreårige asylsøkere som søker kollektiv beskyttelse i Norge som følge av krigen i Ukraina.

Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV) har utarbeidet et digitalt kurs for representanter som omtaler hele representantordningen. Representanten kan henvende seg til lokal vergemålsmyndighet for tilgang til kurset.

Innledning

Alle asylsøkere som kommer til Norge, skal registrere sin søknad om beskyttelse hos politiet uten ugrunnet opphold.¹ Unntaket er visumfrie borgere som kan være i Norge i 90 dager før de fremmer søknad om asyl, som for eksempel ukrainere med biometrisk pass. Politiets utlendingsenhet (PU)² har et nasjonalt ansvar for registreringen³ og har en eller flere registreringssamtaler med alle søkere ved Nasjonalt ankomstsenter Råde (NAS). Formålet med registreringssamtalen(e) er å fremskaffe informasjon om asylsøkeren. PU kartlegger søkerens identitet, sårbarhet, nettverk og relasjoner, reiserute og innhenter annen relevant informasjon som for eksempel asylgrunnlaget. Ved registrering av enslige mindreårige asylsøkere skal en representant være til stede.⁴

Politiets utlendingsenhet tilkaller en representant fra Statsforvalteren i Oslo og Vikens vaktlister.⁵

Midlertidige retningslinjer som følge av Ukraina situasjonen

Som følge av store ankomster i forbindelse med krigen i Ukraina vil registrering midlertidig bli gjennomført flere steder i Norge. Statsforvalteren skal kontaktes for oppnevning av representant når en enslig mindreårig melder seg i distriktet. Det er alltid representant og tolk til stede når det gjennomføres en ankomstregistrering og samtale.

Østlandsområdet

På Østlandet med unntak av Innlandet politidistrikt⁶ (Oslo politidistrikt, Sør-Øst politidistrikt og Øst politidistrikt) registreres følgende enslige mindreårige asylsøkere:

- Enslige mindreårige asylsøkere fra Ukraina uten familiemedlemmer i Norge, selv om de oppholder seg i et annet politidistrikt enn de som tilhører Østlandsområdet.
- Enslige mindreårige asylsøkere fra Ukraina i følge med voksne personer, men der den voksne har oppholdstillatelse fra før.
- Enslige mindreårige asylsøkere fra Ukraina med eller uten voksne følgepersoner som oppholder seg i politidistriktene tilhørende Østlandsområdet.

---

¹ Utlendingsloven § 93, jf. utlendingsforskriften § 17-21.

² Politiets utlendingsenhet er et særorgan i politiet underlagt Politidirektoratet, ved kongelig resolusjon 21.11.2003.

³ Se [instruks for Politiets utlendingsenhet](#) punkt 3.

⁴ Utlendingsloven § 98 d andre ledd bokstav a

⁵ Gjelder kun for registreringer i Oslo og Viken. Se «Rutine for representanters bruk av vaktlisten, herunder informasjon om legitimering, kjøregodtgjøring, m.m.»

⁶ Innlandet har fra 9.5.2022 selv registrert enslige mindreårige fra Ukraina

- Enslige mindreårige asylsøkere fra andre land uavhengig av hvor de oppholder seg.

Registreringen av enslige mindreårige asylsøkere på Østlandet foregår per i dag som hovedregel på dagtid i politiets lokaler på Tøyen, Økernveien 11-13 i Oslo. Unntaksvis kan enslige mindreårige asylsøkere registreres ved Nasjonalt ankomstsenter Råde.

PU vil normalt avdekke at det er en enslig mindreårig under ankomsten på Råde. Hvis det ikke oppdages før samtalen med følgepersoner, skal barnet tas ut av samtalen og kalles inn til samtale på Tøyen. PU ringer representanter på vaktlisten uavhengig av om samtalen foregår på Tøyen eller Råde. Ved ankomster gjøres dette så fort PU er klar over ankomsten. SFOV har i denne sammenheng utarbeidet vaktlistesystem som gjør det mulig for representanten å velge ønsket oppmøtested for registrering.⁷

Enslige mindreårige som oppholder seg andre steder og som skal registreres på Østlandet vil transporteres til registreringsstedet av politiet.

Desentralisert registrering

I en «normalsituasjon» vil alle registreringer foregå på Nasjonalt ankomstsenter Råde og den mindreårige registreres av PU. Som følge av raske og høye ankomster fra Ukraina, foretar nå lokalt politidistrikt registrering av søknad om beskyttelse. Enslige mindreårige fra Ukraina med følgeperson, herunder familie og slektninger uten forelderansvar, kan registreres av lokalt politidistrikt der de bor. Formålet med dette er at den enslige mindreårige ikke splittes fra følgepersoner.

Du finner oversikt over registreringssted i ditt distrikt på politiet.no.

Registreringens innhold

Personer som ønsker å søke om beskyttelse⁸ må gjøre dette hos Politiets utlendingsenhet.⁹ Som hovedregel gjennomføres registreringen av enslige mindreårige asylsøkere i politiets lokaler på Nasjonalt ankomstsenter Råde. Unntaksvis skjer registreringen der barnet bor. Registreringen kan ofte skje over flere dager. PU ønsker tidlig å kontrollere om opplysningene søkeren oppgir er korrekte. Målet er blant annet å sikre at en treffer vedtak på riktig grunnlag, kartlegge identitet og å forhindre tilbakekall av innvilgede tillatelser. Videre skal endringen sikre at den totale saksbehandlingstiden i utlendingsforvaltningen blir så kort som mulig. Enslige mindreårige asylsøkere bor på mottak for enslige mindreårige asylsøkere eller omsorgssenter i denne innledende perioden, mens de fleste voksne og barnefamilier blir innkvartert ved Nasjonalt ankomstsenter Råde. Dersom personen oppgir å være under 18 år og kommer alene eller med personer som ikke har foreldreansvaret blir personen registrert som enslig mindreårig asylsøker.¹⁰ Registrering av enslige mindreårige asylsøkere skjer i ordinært saksforløp som hovedregel på følgende måte:¹¹

- Den mindreårige transporteres til Nasjonalt ankomstsenter Råde fra der barnet bor.

⁷ «Rutine for representanters bruk av vaktliste.

⁸ Søknad om beskyttelse omfatter også søknad om reisebevis eller utlendingspass.

⁹ Se midlertidige rutiner for registreringssted hvis søkeren er fra Ukraina.

¹⁰ Dersom andre enn barnets biologiske foreldre opplyser at de har foreldreansvaret for den mindreårige må adopsjonen være tilfredsstillende dokumentert. Hvis dokumentasjon ikke foreligger blir barnet registrert som enslig mindreårig.

¹¹ Rutiner for registrering [UDI 2010-081 Politiets ankomstregistrering i asylsaker](https://udi.no/udi-2010-081-politiets-ankomstregistrering-i-asylsaker) finner du på UDIs nettsider.

- PU gjennomfører en **sikkerhetsvisitasjon** ved ankomst. For enslige mindreårige asylsøkere avventes en grundigere visitasjon av person og bagasje til representant er til stede. ID-dokumenter og annen relevant dokumentasjon leveres til politiet. Dette kan også inkludere elektroniske enheter, som for eksempel mobiltelefon.
- Barnet venter på at **registreringssamtalen** skal begynne på et venterom, dersom samtalen kan gjennomføres samme dag. Mindreårige uten følgepersoner blir normalt ankomstregistrert og har samtale samme dag. Hvis registreringen må vente vil den enslige mindreårige asylsøkeren få transport til et mottak eller omsorgssenter for enslige mindreårige for overnatting frem til registrering.
- **PU tilkaller en representant** fra Statsforvalteren i Oslo og Vikens vaktordning og sørger for at en tolk er til stede, før registreringen starter.
- Hvis PU er i tvil om vilkårene for rett til representant er til stede, kontakter de Statsforvalteren før representant innkalles til registrering.
- Representanten får mulighet til å ha en **samtale alene** med den mindreårige før registreringen begynner. Barnet har normalt vært på reise over lang tid og er ofte slitent og trøtt. Samtalen bør derfor være kort; 10-15 minutter. Representanten vil få bedre tid til å snakke med barnet på mottaket eller omsorgssenteret, etter at barnet har fått ro og stabilitet.
- Hvis barnet ikke har fremlagt gyldig reisedokument skal vedkommende fylle ut [skjema for registrering av navn](#).¹² Både den mindreårige og representanten skal signere på skjemaet. Når den mindreårige ikke har pass, kan det være at PU vil informere om, og innhente samtykke til aldersundersøkelse.
- Registreringen **gjennomføres av en saksbehandler** ved Politiets utlendingsenhet. Andre personer til stede er tolk, representant og den mindreårige. Samtalene foregår mellom den mindreårige og politiet.¹³ Tolken skal oversette alt som blir sagt i rommet. Representanten skal bistå barnet, men ikke gripe inn i samtalen med mindre det er nødvendig for å ivareta barnets interesser. Et eksempel kan være at du får mistanke om at barnet ikke forstår det som blir sagt, eller trenger en pause som følge av at barnet er sliten etter en lang reise. Dersom representanten har kommentarer til selve samtalen eller hvordan samtalen utføres, bør representanten kommentere dette i en pause, eller ta det opp etter at samtalen er gjennomført. Dette er for å bidra til å tilrettelegge for en trygg opplevelse for barnet.
- Registreringssamtalen kan skje på **en dag** eller kan deles opp over **flere dager**. Hvis politiet mener det er behov, kan de også gjennomføre en eller flere oppfølgingssamtaler med barnet. Disse kan finne sted kort eller lang tid etter den første samtalen.
- **Under registreringen gjennomgås** som hovedregel følgende punkter:
  - PU gir informasjon om rettigheter og plikter,¹⁴
  - personopplysninger,
  - familierelasjoner,
  - reisedokumenter/identifikasjon,

¹² Hvis barnet ankommer utenom PUs vaktordning, kan det være barnet fyller ut navneskjemaet alene. Dette blir i så tilfelle gjennomgått sammen med representanten når registreringen blir gjennomført.

¹³ Registreringen skal som hovedregel foregå individuelt, se utlendingsforskriften § 17-21 femte ledd.

¹⁴ UDIs [rundskriv 2010-081 punkt 4](#) og rundskrivets vedlegg 1 ([RS 2010-081V1](#))

- reiseruten til Norge,
  - det tas fingeravtrykk av personer over 14 år – EURODAC,¹⁵
  - søk i NORVIS - visumdatabasen for alle over 12 år,¹⁶
  - grunnlag for søknad om beskyttelse,
  - identifisere sårbare grupper, blant annet mulige ofre for menneskehandel
  - PU tar stilling til oppgitt alder, informerer om aldersundersøkelse, samt innhenter samtykke til aldersundersøkelse
  - straffbare forhold.
- PU skal i samtalen **kartlegge hvor barnets foreldre er** og hva som er bakgrunnen for at barnet er i Norge uten sine foreldre. Dette skal gjøres selv om barnet ankommer sammen med personer som ikke har det rettslige foreldreansvaret. Hvis det er tvil om foreldrene er i Norge, så må representanten kontakte Statsforvalteren.
  - Opplysningene som fremkommer under samtalen skrives i [ankomstregistreringsskjema](#), hvor det også legges ved andre opplysninger som er lagt inn manuelt i datasystemet for utlendinger og flyktninger (DUF). Rapporten blir lest opp for representanten og den mindreårige. Rapporten skal ikke signeres, representanten bør be om en kopi av rapporten.
  - Hvis det er tvil om personens **identitet** kan politiet undersøke personen eller beslaglegge reisedokumenter, billetter eller annet materiale, herunder blant annet elektroniske enheter, som kan bidra til å oppklare identiteten.¹⁷
  - Saksbehandler hos PU fastsetter prosedyrekode basert på opplysningene som fremkommer under registreringen. Prosedyrekoden viser sakstype og gir en pekepinn på veien videre i asylsystemet. Prosedyrekoden kan endres dersom det senere fremkommer opplysninger som tilsier at saken skal behandles etter en annen prosedyre.

Registreringen hos Politiets utlendingsenhet danner blant annet grunnlag for UDIs differensierte asylsaksbehandling, for booking av asylintervju og for eventuell overføring av beskyttelsessak til et annet ansvarlig medlemsland i [Dublinsamarbeidet](#).¹⁸ Hovedregelen er at barnet gjennomfører et asylintervju hos UDI, men for enkelte søknader er en utvidet registrering¹⁹ tilstrekkelig for å opplyse saken før vedtak.

Ulike grupper og prosedyrekoder

EM	Enslig mindreårig asylsøker
ED	Enslig mindreårig asylsøker (Dublin)
NS	Normal sak
DU	Dublinsporet (voksen)
48T	48-timersprosedyre (hurtigspor)
REL	Relokalisering (EU/EØS-program)
OVF	Overføringsflyktning

¹⁵ Jf. utlendingsloven § 100

¹⁶ Jf. utlendingsloven § 102

¹⁷ Utlendingsloven § 104.

¹⁸ [UDI RS 2010-081](#).

¹⁹ UDIs RS 2010-081 punkt 5.4. – politiets mal for registrering finner du som vedlegg 2 (RS 2018-081V2).+

Samtalen før registreringen

Representantens møte med barnet før den første registreringen vil normalt være barnets første møte med sin fremtidige representant. Barnet har som hovedregel vært kort tid i Norge og har liten eller ingen kjennskap til representantordningen, gangen i en beskyttelsessak og norsk utlendingsforvaltning. Den innledende samtalen er en god anledning til å la barnet få et inntrykk av hvem du er, samt å gi grunnleggende informasjon om dine oppgaver. Erfaring viser at barn har vanskelig for å huske hva representantens oppgave er etter registreringen.²⁰ Det er derfor viktig at dette formidles på en kort og lettfattelig måte, og at dette gjentas på et senere tidspunkt. Representanten bør bruke enkle og forståelige ord og tilpasse samtalen etter barnets alder og modenhet.

Politiets utlendingsenhet har ikke fastsatt noen bestemt tidsgrense for samtalen. Vanligvis vil representanten bruke omtrent 10-15 minutter. I særskilte tilfeller hvor det er behov for en lengre samtale, bør dette avklares med saksbehandler hos PU.

Eksempler på hva det kan være lurt å ta opp under din første samtale med barnet er:

Introduksjon

Spør hvordan barnet har det. Fortell navnet ditt og at du er representant. Forklar i korte trekk hva en representant gjør og hvorfor²¹ vedkommende har fått en representant. Understrek at representanten er uavhengig fra offentlige instanser, og kun representerer barnet. Gi barnet [informasjonsskrivet](#) som Statsforvalteren har utarbeidet om representantordningen.

Taushetsplikt og din rolle

Du må fortelle barnet at du har taushetsplikt og hva det betyr. Vær tydelig på at du er der for barnet og at du ikke jobber for PU eller UDI. Du bør også gi beskjed om at du ikke har en aktiv rolle under selve registreringen, men skal passe på at barnet får de rettighetene han eller hun har krav på. For eksempel rett til helsehjelp ved sykdom.

Viktigheten av å snakke sant

Politiets utlendingsenhet vil si til barnet at det er viktig å kun oppgi riktige opplysninger. Du kan også nevne dette, for eksempel ved å oppfordre barnet til å fortelle sin historie som den er og å nevne viktigheten av å ikke utelate informasjon som kan være viktig ved behandling av søknaden til barnet. Du bør spørre om barnet har spørsmål til dette, da det kan være vanskelig for barnet å spørre en ansatt i politiet om ting de lurer på.

Helse

Spør om barnet har helseutfordringer som kan trenge oppfølging, og ellers om han eller hun har det bra. Det kan for eksempel være viktig å spørre om barnet er trøtt, sulten eller tørst. Har barnet helseutfordringer som kan innvirke på registreringen? Da må du si fra til PUs saksbehandler.

---

²⁰ SFOV gjennomførte i 2017/2018 et prosjekt hvor det ble kartlagt hvilken informasjon de enslige mindreårige asylsøkere hadde om representantordningen, og hvilken informasjon de hadde behov for. På bakgrunn av dette prosjektet ble det utarbeidet [informasjonsskriv](#).

²¹ Se utlendingsloven § 98 d.

Spørsmål

Spør om barnet lurer på noe i tilknytning til registreringen eller noe av det dere har snakket om. Det kan være lurt å stille noen kontrollspørsmål til den mindreårige for å forsikre seg om at han eller hun har forstått det du har sagt under samtalen. For eksempel kan du be barnet fortelle tilbake til deg hva han eller hun tror din rolle er.

Etter registreringen

Forklar hva som vil skje etter registrering. Særlig de yngste barna er mest opptatt av hva som skjer i umiddelbar fremtid. Etter registreringen blir barnet normalt kjørt til et mottak²² eller omsorgssenter.²³ Der får vedkommende kost og losji. Barnet vil også få et vedtak om oppnevning av representant. Hvis barnet skal bo på et transittmottak, kan du fortelle barnet at det er sannsynlig at du vil bli oppnevnt som representant. Dersom barnet skal bo på omsorgssenter i et annet fylke, bør du informere om at det er sannsynlig at en annen person vil bli oppnevnt som representant for han eller henne. I begge tilfeller bør barnet få informasjon om at hvis barnet har særskilte ønsker rundt hvem som skal være representant, så kan han eller hun si det til deg eller til en voksen der barnet bor.

Representantens oppgaver under registreringen

Representantens rolle er å sikre at den mindreåriges rettigheter blir ivaretatt under registreringen og passe på at det blir tatt hensyn til barnet. Representanten må ha kunnskap om politiets rolle og hva som er politiets oppgaver. Dette betyr blant annet å vite hva som skal gjennomgås under registreringen og hvorfor politiet stiller de spørsmålene de gjør.²⁴ Gjensidig respekt mellom politiet og representanten er avgjørende for at den mindreårige skal ivaretas på best mulig måte.

Hvis representanten mener at saksbehandleren ikke følger rutinene for registrering, må representanten gi beskjed og kan be om at dette nedfelles i rapporten.

En representant har rett til å motta dokumenter i barnets sak med mindre det er et lovbestemt unntak for utlevering av opplysningene.²⁵

Tips til hvordan du kan ivareta barnets interesser under registreringen:

- Følg med på om barnet har det bra. Har barnet fått nok å spise og drikke, er han eller hun ellers i god fysisk form? Du kan be om en pause. Før du gjør det bør du vurdere om det kan være til barnets beste å fullføre registreringen uten flere pauser enn hver time og du bør spørre barnet om hans eller hennes mening
- Bruker PU en tolk som har samme språk og dialekt som den mindreårige? Virker det som om barnet forstår det som blir sagt?

²² Barn over 15 år tilbys plass på et mottak, UDI omsorgsansvaret, jf. utlendingsloven § 95, jf. forskriften § 17-28.

²³ Bufetat har omsorgsansvaret for barn under 15 år, de mindreårige bor på et omsorgssenter, jf. barnvernloven § 5A-1.

²⁴ En metode som kan bli brukt av politiet heter K.R.E.A.T.I.V som står for kommunikasjon, rettsikkerhet, etikk og empati, aktiv bevisstgjøring, tillit gjennom åpenhet, informasjon og vitenskapelig forankring. (Riksadvokatens arbeidsgruppe, *Avhørsmetodikk i Politiet* (08.10.2013), URL: www.riksadvokaten.no/wp-content/uploads/2017/10/Avh%C3%B8rsmetodikk-i-Politiet-med-vedlegg.pdf)

²⁵ Forvaltningsloven § 18.

- Hvis det er noe du mener ikke blir gjort på en forsvarlig måte under registreringen, be om en pause og ta det opp med saksbehandler eller eventuelt avsnittsleder utenfor samtalerommet.²⁶ Uenigheter som kan være av betydning for saken skal nedfelles i registreringsrapporten, og du som representant bør påse at det gjøres.
- Hvis du er uenig i politiets vurdering av personens alder må du gi en konkret begrunnelse for hvorfor du mener søkeren er mindreårig. Du må også påse at din og politiets begrunnelse blir tatt med i rapporten.

Hvis den mindreårige er i besittelse av en mobiltelefon ved ankomst vil politiet ha tatt denne til midlertidig oppbevaring før registreringen. Under intervjuet blir barnet og representanten forespurt om det er greit at PU gjør en undersøkelse av telefonen. I så fall oppgir barnet mobiltelefonens kode til politiet. Representanten må samtykke på vegne av eller sammen med barnet.

Hurtigspor for enkelte enslige mindreårige asylsøkere

Basert på en risikoprofil over mindreårige som kan forsvinne før saken er tilstrekkelig opplyst, skal enkelte [enslige mindreårige asylsøkere inn i et hurtigspor](#). Enslige mindreårige skal også inn i et slikt hurtigspor hvis det er akutt risiko for barnets sikkerhet eller helse. Formålet er å sikre tidlig informasjon om asylansøkerens alder og sårbarhetsmomenter.

Aldersvurdering under registreringen

En representant skal alltid tilkalles dersom søkeren oppgir å være under 18 år, det gjelder selv om PU mener søkeren er åpenbart over 18 år. Under registreringen skal PU gjøre en vurdering av om søkerens oppgitte alder er sannsynlig. Hvis søkeren fremstår som åpenbart over 18 år skal PU skrive det i ankomstregistreringsskjema og sette prosedyrekode for normalsak (NS) eller Dublinsak (DU).

Det følger av [UDIs rundskriv 2016-001](#) at «åpenbart» innebærer at søkeren vurderes å være helt klart over 18 år, og at tvil om alder skal komme søkeren til gode. PU skal registrere søkeren med prosedyrekode for enslige mindreårige (EM) hvis det ikke kan utelukkes at søkeren er under 18 år. PU kan også sette opp alderen til over 15 år.

Representanten får anledning til å uttale seg om søkerens alder under registreringen, og representantens kommentar til PUs aldersvurdering skal fremkomme av rapporten fra asylregistreringen.²⁷

Representanten og barnet kan bli spurt om å samtykke til aldersundersøkelse. Undersøkelsen gjennomføres på et senere tidspunkt og består av en tannundersøkelse.²⁸ Hovedregelen er at aldersundersøkelse kun skal gjennomføres dersom det ikke med rimelig sikkerhet er mulig å fastslå at søker er under eller over 18 år.²⁹ Det er viktig at representanten påser at [politiet forklarer](#) den

---

²⁷ Se [Statsforvalterens forslag til hvordan en skal gi en aldersuttalelse fra Nasjonalt seminar 2017](#).

²⁸ For mer informasjon se [UDI 2010-183 Aldersundersøkelse av enslige mindreårige asylsøkere](#) og [UDI 2020-007 Enslige mindreårige asylsøkere og aldersvurderinger](#).

²⁹ Utlendingsloven § 88.

mindreårige hva det betyr å samtykke til aldersundersøkelse. Avslår søkeren å la seg undersøke, skal vedkommende gjøres oppmerksom på at det kan få betydning for saken. Dette innebærer at hvis søkeren ikke samtykker til aldersundersøkelse eller ikke møter til aldersundersøkelse uten gyldig grunn, så kan UDI legge vekt på dette i vurdering av søkerens alder og generelle troverdighet. Representanten skal legge vekt på barnets egen mening i henhold til alder og modenhet når det skal tas stilling til samtykke til aldersundersøkelse.³⁰

Endring av alder

Hvis søkeren blir registrert med en fødselsdato som medfører at han eller hun er over 18 år må du melde fra til statsforvalteren som oppnevnte deg. Dette må gjøres så raskt som mulig og senest innen en virkedag etter registreringen. Det er kun statsforvalteren som kan vurdere om søkeren oppfyller vilkårene for rett til representant. Aldersvurderingen til PU er ikke avgjørende for vår vurdering. I meldingen må du skrive dato og klokkeslett for registreringen, samt annen viktig informasjon³¹.

Du må melde fra til Statsforvalteren i alle sakene hvor søkeren er blitt registrert med en annen alder enn den han eller hun selv har oppgitt, men det er særlig viktig med umiddelbar beskjed hvis det er forhold som trenger rask oppfølging. Dette kan for eksempel være oppfølging av helse, bosituasjon, mistanke om menneskehandel, eller andre forhold som ikke kan vente til vedtak om oppnevning av representant er truffet. I de tilfellene hvor søkerens alder er satt høyere enn den han eller hun oppgir bør du vente med å følge opp saken til det har blitt truffet vedtak om oppnevning av representant. Ved å kontakte statsforvalteren kan vi prioritere saken og du kan også få samtykke til å opptre umiddelbart dersom det er forhold som må følges opp. Dersom vedkommende er myndig, kan søkeren selv foreta beslutninger og avgjørelser. Hvis registreringen foregår utenom arbeidstid, kan du kontakte Statsforvalterens beredskapstelefon (dersom saken krever umiddelbar oppfølging av deg som representant).

Foreldre i Norge

I noen tilfeller kan det under registreringen fremkomme opplysninger om at søkeren har foreldre i Norge. I disse tilfellene er det viktig at representanten tar kontakt med statsforvalteren umiddelbart etter registreringen. Du kan ikke bistå barnet videre før det eventuelt er truffet vedtak om oppnevning av representant. Statsforvalteren vil i disse tilfellene innhente informasjon fra blant annet representant, mottak, Utlendingsdirektoratet/eller Politiets utlendingsenhet og vurdere om vilkåret for oppnevning av representant er tilstede.

Det kan skje at foreldrene kommer sammen med barnet til Politiets utlendingsenhet, men at politiet mener at den mindreårige skal registreres alene med en representant som bistår barnet.³² Det kan for eksempel være dersom det er tvil om slektsforholdet, at forelderen ikke er i stand til å fungere som verge, det foreligger interessekonflikt eller at en vil sikre barnets rett til å bli hørt. Hvis en slik situasjon skulle oppstå må representanten henvise PU til å ta kontakt med statsforvalteren. Representanten kan også selv ta kontakt med statsforvalteren før registreringen starter. Det er kun statsforvalteren som kan vurdere om vilkårene for rett til representant eller midlertidig representant er tilstede.

³⁰ [UDIs rundskriv 2010-183V](#) Informasjon til søkeren om alder og aldersundersøkelse.

³¹ Se «Rutine for representanters bruk av vaktlisten, herunder informasjon om legitimering, kjøregodtgjørelse m.m.» for nærmere beskrivelse.

³² Utlendingsloven § 81.

En mindreårig kan også komme sammen med andre personer som ikke er foreldre eller personer som ikke har foreldreansvar, for eksempel andre familiemedlemmer, kjæreste eller ektefelle. I denne type saker er den mindreårige likevel ansett som enslig mindreårig asylsøker og representant skal tilkalles for å delta på registrering. I disse tilfellene kan det hende du må ta stilling til om den mindreårige skal registreres alene eller sammen med andre barnet søkte beskyttelse sammen med. Statsforvalteren mener at barnet som hovedregel bør høres alene. Dette for å sikre at den mindreårige står fritt til å fortelle om forhold som kan være viktig at kommer frem under registrering. Et alternativ dersom barnet er utrygt, er å starte registreringen sammen med aktuell person, for så å fullføre registreringen med barnet alene. Den mindreårige bør i alle tilfelle hvor vedkommende blir registrert helt eller delvis sammen med en annen person bli forklart at han eller hun har rett til en samtale alene og bør sammen med representanten samtykke til en slik deling av personsensitiv informasjon. Andre familiemedlemmer eller ektefeller skal ikke fungere som representanter for den mindreårige.

Midlertidige rutiner for registrering søkere fra Ukraina

Som følge av høye ankomster fra Ukraina bor enslige mindreårige asylsøkere med voksne følgepersoner over hele landet. Det opprettes mottak raskt. Du finner oppdatert oversikt på [UDIs hjemmesider](#). Kontinuerlig oppdatering av inngåtte avtaler for akuttinnkvartering som følge av Ukrainasisasjonen finner du [her](#).

Det er utarbeidet en egen rutine for registrering av personer fra [Ukraina som søker om kollektiv beskyttelse](#) som oppdateres jevnlig.

Særskilte rutiner for desentralisert registrering av enslige mindreårige asylsøkere

Med mindre det fremkommer annet i [saksløp for personer fordrevet fra Ukraina](#), følges vanlige rutiner for registrering av enslige mindreårige asylsøkere også ved desentralisert registrering.

- Vi ønsker å understreke at det er viktig at barnet og representanten tilbys en innledende samtale ved registrering også når barnet registreres i politidistriktene. Dette er representantens første møte med barnet.
- Vi mener det er viktig at barnet som hovedregel tilbys å ha en samtale uten at den voksne følgepersonen er til stede slik at barnet fritt kan uttale seg om relasjonen til den barnet er i Norge sammen med.
- Vi mener det er viktig at politiet kontakter statsforvalteren i sitt distrikt i tilfeller det er tvil om den voksne i følge med barnet har foreldreansvar eller er en fungerende verge, eller om det bør vurderes om barnet skal ha en samtale med utlendingsmyndigheten alene.³³

Ulike grupper og prosedyrekoder

KB	<i>Kollektiv beskyttelse</i>
UKB	<i>Undersøkelser kollektiv beskyttelse</i>

³³ Utlendingsloven § 98 a, utlendingsloven § 81 tredje og fjerde ledd og UDI 2010-081V6-1 punkt 2.5

Etter registreringen

Hvor skal barnet bo?

Etter registreringen er gjennomført blir søkeren sendt til mottak eller omsorgssenter. Hovedregelen er at de som er under 15 år skal på omsorgssenter,³⁴ mens de mellom 15 og 18 år skal bo på mottak. Dersom den mindreårige var under 15 år ved ankomst blir vedkommende som hovedregel boende på et omsorgssenter selv om han eller hun fyller 15 år.

Dersom den enslige mindreårige under 15 år kommer med søsken mellom 15-18 år skal begge som hovedregel få plass på samme omsorgssenter dersom dette er ansett å være det beste for søsknene samlet sett.³⁵ I noen tilfeller kan det være barnets beste å bo på mottak selv om han eller hun er under 15 år. Dette kan for eksempel være hvis den mindreårige har kommet sammen med eldre familiemedlemmer som han eller hun ikke ønskes å skilles fra. Dette er en konkret vurdering som gjøres av Bufetat og UDIs regionskontor. Politiets utlendingsenhet kontakter dem underveis eller etter registreringen. Representanten bør gi uttrykk for sin mening om hvor den mindreårige bør bo, herunder spørre hva barnet selv ønsker. Ved tvil om alder, vil det i de fleste tilfeller være den alderen som PU har registrert som gir føringer for om den mindreårige skal bo på et mottak eller omsorgssenter.

Det kan være aktuelt at barnet bor privat, for eksempel hvis han eller hun har familie som allerede bor i Norge. I så tilfelle må representanten sørge for at politiet nedtegner riktig informasjon om kontaktpersoner og relasjon. Hvis søkeren ovenfor politiet opplyser at han eller hun ønsker å bo privat skal PU sende bekymringsmelding til lokalt barnevern.³⁶ Representanten bør i disse tilfellene sikre seg at det har blitt gjort. Enslige mindreårige under 15 år som bor privat bør få informasjon om at de har rett på en plass i et omsorgssenter i asylperioden. Selv om den mindreårige ikke skulle ønske plass på omsorgssenter på det nåværende tidspunkt, så kan de be om en plass senere dersom de likevel skulle ønske dette.

Mindreårige asylsøkere kan også komme sammen med en ektefelle eller forlovede. Det skal meldes fra til barnevernet dersom det er opplysninger eller mistanke om at en mindreårig er utsatt for barneekteskap (forlovet eller gift). Utlendingsdirektoratet har egne retningslinjer for hvor mindreårige ektefeller skal bo, og en mindreårig ektefelle under 16 år skal ikke bo på samme mottak som ektefellen.³⁷

Etter registreringen sender PU elektronisk melding til UDI som igjen melder Statsforvalteren om behov for representant. i DUF³⁸. Basert på opplysningene i saken treffes det vedtak som tar stilling til om søkeren skal ha representant videre og hvem som skal oppnevnes som representant.

Om du mener at det kan være til barnets beste å få oppnevnt en annen representant, for eksempel hvis det er gode grunner for at en av et annet kjønn ivaretar barnets interesser, må du gi beskjed om dette til statsforvalteren. Dette gjelder også dersom barnet har gitt uttrykk for at han eller hun ønsker en annen representant. Statsforvalteren vil vurdere innspillene i vurderingen av oppnevning av representant.

---

³⁴ Barnevernloven § 5A-1

³⁵ Ot.prp. nr. 28 (2007-2008) punkt 3.8.2

³⁶ [UDI RS 2015-003](#)

³⁷ Se [UDI RS 2015-007](#) med vedlegg «Tiltakskort – Barneekteskap».

³⁸ Utlendingsforvaltningens saksbehandlersystem.

Alternativ mottaksplass (AMOT)

Alternativ mottaksplass (AMOT) er en ordning for asylsøkere og andre personer som har rett til å bo i asylmottak. Det er kommunen som påtar seg ansvaret for å gi et botilbud og følge opp personen. Det er frivillig for kommunen å ta imot en person på alternativ mottaksplass. Informasjon om ordinær AMOT som gjelder for enslige mindreårige ligger her [Alternativ mottaksplass - UDI](#).

Det er representanten som fyller ut søknaden og sender den til UDI. Spørsmål om AMOT kan rettes til AMOT@udi.no

Tuberkulosekontroll

Politiet har ansvar for å informere asylsøkere om plikten til å gjennomføre tuberkulosekontroll, samt [gi helsemyndigheter melding](#) om navn, adresse og annen kontaktinformasjon.³⁹ Dette gjøres ved at politiet sender melding til kommuneoverlegen i den kommunen asylsøkeren bor. I Oslo sendes meldingen til smittevernoverlegen i Oslo. Kommunen har ansvar for etablering, tilrettelegging og oppfølging av tuberkulosekontroll-programmet. Spesialisthelsetjenesten har overordnet ansvar for gjennomføring av nødvendige undersøkelser. UDI har finansieringsansvaret for lovpålagte helseundersøkelser for å avdekke fare for tuberkulosesmitte i den innledende delen av asylprosessen.

Varsel om utvisningsvedtak og internering på Trandum eller Haraldvangen

I noen tilfeller kan politiet underveis eller etter en registrering forhåndsvarsle om utvisning.⁴⁰ Det kan for eksempel være dersom politiet har funnet informasjon om at personen som er blitt registrert har overtrådt en eller flere av bestemmelsene i utlendingsloven grovt eller gjentatte ganger. Når PU forhåndsvarsler om utvisning betyr det at det opprettes en utvisningssak. Det er UDI som treffer vedtak om utvisning. Det er ikke slik at forhåndsvarsel om utvisning automatisk betyr at personen det gjelder må reise fra Norge. UDI vil i slike tilfeller alltid ta stilling til sak om beskyttelse før det treffes vedtak i utvisningssaken. Dette blant annet for å ha avklart at det ikke foreligger et vern mot å returnere søkeren til hjemlandet.⁴¹

I noen tilfeller kan en representant oppleve at den personen de bisto på registreringen blir sendt til utlendingsinternatet på Trandum⁴² eller familiesenteret Haraldvangen etter gjennomført registrering. Utlendingsinternatet på Trandum er en lukket institusjon som administreres og driftes av Politiets utlendingsenhet.⁴³ Familiesenteret Haraldvangen er en underavdeling av utlendingsinternatet og ligger i Hurdal kommune hvor barn og barnefamilier kan interneres. Det følger av utlendingsloven §§ 106 og 107 at en utlending kan pågripes og interneres⁴⁴ under noen omstendigheter. Dette gjelder blant annet hvis en utlending ikke samarbeider om å kartlegge sin identitet, det er konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen oppgir uriktig identitet eller hvis det er grunn til å mistenke at han eller hun vil unndra seg et lovlig fattet vedtak som innebærer å forlate Norge.⁴⁵ En person som blir pågrepet og vist til Trandum må fremstilles for tingretten med begjæring om internering innen den tredje dagen fra pågrepelse hvis vedkommende er voksen. Dersom det gjelder en person under 18 år, er hovedregelen at fremstilling skal skje snarest mulig og

³⁹ Utlendingsforskriften § 4-22 femte ledd.

⁴⁰ Se utlendingsloven kapittel 8.

⁴¹ Se utlendingsloven § 73.

⁴² Barnefamilier blir per september 2018 sendt til et familiesenter på Haraldvangen. Ifølge politiets [nettsider](#) skal familiesenteret etter hvert avløses av et permanent familiesenter, hvor også enslige mindreårige skal interneres.

⁴³ Politiets utlendingsenhet, [Hovedinstruks for Politiets utlendingsinternat](#).

⁴⁴ Internering er en frihetsberøvelse besluttet ved kjennelse i kontrolløyemed.

⁴⁵ Utlendingsloven § 106 første ledd bokstav a.

senest dagen etter pågripelsen.⁴⁶ Det er viktig at representanten er kjent med at det er ulike vilkår for å internere barn og voksne. En bør derfor sørge for å umiddelbart å gjøre relevante forhold kjent for den som oppnevnes som barnets advokat.

Hvis den som ble registrert blir pågrepet og flyttet til Trandum eller Haraldvangen vil det i første omgang være viktig med rask avklaring av om vilkårene for rett til representant er tilstede. Statsforvalteren må derfor kontaktes så raskt som mulig etter at du er blitt kjent med at vedkommende er på Trandum eller Haraldvangen.⁴⁷

Etter registrering – midlertidige rutiner ukrainske søkere

Behandling av sak og intervju av enslige mindreårige asylsøkere fra Ukraina med voksne følgepersoner

Enslige mindreårige skal (uavhengig av om de har følgepersoner eller ikke) ha minst en samtale med utlendingsforvaltningen.⁴⁸ Hvis UDI vurderer at det er grunnlag for nærmere undersøkelser vil det kunne gjennomføres en samtale.

Representanten bør melde fra til UDI på e-postadresse bfe@udi.no dersom de mener det er viktig at barnet har en samtale med UDI etter registrering.

Kapitteloppsummering

- Når en person søker om beskyttelse, skal han eller hun gjennom en registrering hos Politiets utlendingsenhet eller i et politidistrikt dersom barnet er fra Ukraina og er i Norge sammen med voksne familiemedlemmer.
- Registreringen er ofte barnets første møte med en representant.
- Under registreringen gjennomgås ulike tema, som for eksempel personopplysninger, rettigheter og plikter, kartlegging av sårbarhet og reiserute til Norge.
- Representanten må melde fra til statsforvalteren så raskt som mulig dersom det er tvil om søkerens alder eller om foreldrene er i Norge. Det er kun statsforvalteren som kan vurdere om vilkårene for rett til representant er tilstede.

⁴⁶ Utlendingsloven § 106 fjerde ledd.

⁴⁷ For en representants oppgaver under en rettssak, se eget kapittel (under utarbeidelse).

⁴⁸ UDI 2022-004, pkt. 8.